

OFFICIELT HØRINGSSVAR

Afsender:

Lykke Klaris

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Til: Norddjurs kommunalbestyrelse og Børne- Familie- og Skoleudvalget i Norddjurs kommune

Vedrørende: ”Sammen om fremtidens folkeskoler i Norddjurs Kommune – Anbefalinger”

1. Indledning

Som forælder og borger i Vivild ønsker jeg med dette høringssvar at udtrykke min dybe bekymring for de anbefalinger, der lægger op til at lukke kommunens mindre skoler til fordel for store, centraliserede enheder. Hvis vi fjerner skolen fra Vivild, fjerner vi hjertet af vores lokalsamfund. Det vil være dræbende for sammenhængskraften og bosætningen i vores del af kommunen.

Nedenfor følger mine argumenter for bevarelsen af den lokale skolestruktur samt et konkret modforslag, der balancerer kommunens økonomiske behov med børnenes trivsel.

2. Langhøjskolens unikke trivsel kan ikke flyttes

Langhøjskolen udmærker sig ved at have en utrolig høj trivsel og forældretilfredshed – faktorer, der placerer skolen helt i top i Norddjurs Kommune. Dette skyldes det tætte, familiære miljø, hvor alle kender alle. En sådan kultur og tryghed er ikke en fysisk genstand, man bare kan pakke ned og rykke med over i en ny, stor centralskole. Den opstår netop i kraft af den mindre skoles overskuelige rammer. [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

3. Hvad forskning og erfaring viser om skolestørrelser

Når anbefalingerne ensidigt fokuserer på de faglige og økonomiske stordriftsfordele, overses en tung række pædagogiske og menneskelige fakta:

- **Sociale fordele og tryghed:** Forskning i læringsmiljøer viser, at små skoler tilbyder en høj grad af gennemskuelighed. Færre voksne og børn at forholde sig til reducerer den sensoriske overstimulering. Det er afgørende for sensitive elever, herunder børn med autisme eller ADHD. Relationerne mellem lærere og elever bliver tættere og dybere. (Pedersen, 2016) (Klebach, 2017)
- **Fleksibilitet i hverdagen:** Erfaringen viser, at mindre skoler har kortere kommandoveje. Det gør det lettere at lave hurtige, uformelle aftaler på tværs af klasser og justere skoledagen for elever med særlige behov.
- **Uoverskuelighed og støj på store skoler:** Rapporter fra blandt andet Børns Vilkår slår fast, at det fysiske og auditive miljø på store skoler kan være en massiv barriere. Kæmpe frikvarterer, larm på gangene og konstante voksenshift øger risikoen for skolefravær og mistrivsel blandt sårbare elever. (Børns Vilkår, 2024)
- **Risiko for eksklusion:** På store skoler er der øget risiko for, at især elever med særlige behov føler sig marginaliserede eller overset i store almenklasser, hvis ikke den didaktiske organisering er helt ekstremt skarp. (VIVE, 2024) af anbefalingerne fremgår det, at en ulempe ved de små skoler er risikoen for at falde uden for fællesskabet. Min vurdering er, at ovenstående fordele i allerhøjeste grad opvejer den risiko. Og at den risiko i øvrigt lettere imødeses på små skoler, hvor lærere og pædagoger har tid til at se den enkelte elev.

I stedet for at nedlægge de mindre skoler bør Norddjurs Kommune investere i lokalområderne. Det kan ske ved at restaurere de eksisterende skoler i etaper, fjerne overflødig bygningsmasse og eventuelt indgå samarbejde med private aktører i et Offentligt-Privat Partnerskab (OPP).

4. Modforslag: Bevar fødeskolerne og tænk udskolingen klogt

For at imødekomme kommunens ønsker om stærke faglige miljøer uden at ødelægge lokalsamfundene, foreslås følgende model for vores område:

- **Bevar de tre fødeskoler:** Indskolingen og mellemtrinet (0.–6. klasse) bevares fuldt ud i både Vivild, Ørsted og Allingåbro. De skal fungere som trygge satellitskoler i børnenes

nærområde. En lukning af Vivild og Ørsted vil give uacceptabelt lange transporttider for de mindste børn i de yderste områder.

- **Genopret udskolingen i Allingåbro:** Udskolingsseleverne fra Vivild, Ørsted og Allingåbro samles i et fælles, overskueligt og fagligt stærkt udskolingsmiljø i Allingåbro.
- **Logistiske og økonomiske fordele ved Allingåbro:** Geografisk giver det langt bedre mening at samle udskolingen centralt i Allingåbro frem for at tvinge alle unge helt til Auning. Allingåbro fungerer som et naturligt knudepunkt for de tre nord/vestlige skoledistrikter. Ved at stoppe transporten af udskolingsseleverne her, sparer kommunen betydelige udgifter til de helt lange busruter. Det er logistisk langt kortere og billigere at transportere de ældste elever fra Vivild og Ørsted til Allingåbro, end at skulle køre dem hele vejen igennem til Auning Skole hver dag. Det mindsker transportbyrden for de unge markant.
- **Etabler forpligtende lærersamarbejde:** Der oprettes et forpligtende samarbejde mellem den store udskoling i Auning og den genoprettede udskoling i Allingåbro via fælles fagteams, fælles ledelse og lærerdeling for at sikre en ensartet, høj kvalitet.

Dette modforslag løser flere problemer på én gang: Det løfter fagligheden i udskolingen, fjerner det fysiske overbelastningspres på Auning Skole og bevarer det vitale børneliv i hele periferien.

5. Stor opbakning til afskaffelse af Tidlig SFO (TSFO)

Det er til gengæld en særdeles god og rigtig beslutning i materialet at foreslå afskaffelsen af TSFO. Det ekstra, midlertidige skift gør intet godt for børnene. Dette understøttes direkte af tung, dansk forskning:

1. **Ingen faglige gevinster – men risiko for mistrivsel:** Seniorforsker Vibeke Myrup Jensen fra VIVE har i en forskningsopsamling slået fast, at der ikke er forskningsmæssigt belæg for, at TSFO giver en bedre overgang. Rammerne i en SFO er designet til større børn, hvilket øger risikoen for mistrivsel hos de 5-årige. (Jensen, 2025) (Hansen & Jensen, 2022)
2. **Det "brutale" normeringschok:** Professor emeritus i pædagogik, Stig Broström, har i undersøgelser for BUPL kaldt overgangen til TSFO for "brutal". Barnet går fra børnehavens minimumsnormering (ca. 1 til 6) til en ubeskyttet TSFO-normering, der reelt kan være 1 voksen til 15-18 børn. De voksne, der skal guide barnet igennem skiftet, er simpelthen markant mindre tilgængelige. (BUPL, 2022)

3. **Unødig utryghed ved brudte forløb:** Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) påpeger, at TSFO skaber en kunstig, ekstra overgang. Barnet skal sige farvel til børnehaven midt på året, starte i en midlertidig TSFO-gruppe, for derefter at starte forfra igen i august. (EVA, 2023)

Undersøgelser fra Egmont Fonden viser, at en utryg skolestart trækker spor langt ind i folkeskoletiden i form af skoletræthed og lavere faglige resultater. Den kortsigtede besparelse ved TSFO bliver derfor hurtigt en dyr regning i form af specialpædagogisk støtte senere hen. Det er derfor et stort plus, at man anbefaler at fjerne denne ordning. (Egmont Fonden, 2019)

Konklusion: En de facto afvikling af det nord/vestlige Djursland

Jeg opfordrer kraftigt Kommunalbestyrelsen til at vælge en løsning, der bevarer vores fødeskoler, herunder Langhøjskolen i Vivild.

Kommunalbestyrelsen må forstå de fulde, langsigtede konsekvenser af de opstillede scenarier. En lukning af Langhøjskolen og Rougsøskolen vil ikke blot være en skolelukning – det vil være en **de facto afvikling af hele det nord- og vestlige Djursland**. Fjerner man skolerne, fjerner man fundamentet for at tiltrække og fastholde unge familier. Området vil uundgåeligt og langsomt affolkes. Når børnefamilierne forsvinder, vil de lokale virksomheder miste deres rekrutteringsgrundlag og kundegrundlag, hvilket vil tvinge dem til enten at lukke eller rykke væk fra kommunen.

Konsekvensen bliver en økonomisk og demografisk afmatning i vores lokalområder, som ikke vil kunne vendes igen. Vi risikerer at ende med en kommune, der er knækket midt over, hvor periferien præges af flere og flere spøgelsesbyer med tomme huse og lukket erhvervsliv.

Lad os i stedet investere i og udvikle de eksisterende rammer frem for at afvikle de lokalsamfund, som Norddjurs Kommune er dybt afhængig af.

Med venlig hilsen,

Lykke Klaris

Forælder og borger i Vivild

Kilder

- Børns Vilkår.* (Sept 2024). Trygge fællesskaber i skolen. Hentet fra Børns Vilkår:
https://bornsvilkar.dk/wp-content/uploads/2024/09/Trygge-faellesskaber-i-skolen_sept2024.pdf
- BUPL.* (Februar 2022). Forårs SFO skal undersøges: Den tidlige overgang er brutal, siger professor. Hentet fra BUPL: <https://bupl.dk/paedagogik-og-profession/forskningsunivers/foraars-sfo-skal-undersoeses-den-tidlige-overgang-er>
- Egmont Fonden.* (August 2019). Når store bliver små - Give alle en god skolestart. Hentet fra Aarhus Universitet:
https://pure.au.dk/ws/portalfiles/portal/163301965/Rapport_ER19_web_FINAL.pdf
- EVA.* (Januar 2023). Indhold og kvalitet i tidlig SFO. Hentet fra eva.dk:
<https://eva.dk/udgivelser/2023/jan/indhold-og-kvalitet-i-tidlig-sfo>
- Hansen, A. T., & Jensen, V. M.* (2022). Førskole, Børns trivsel, fravær og sproglige færdigheder. Hentet fra VIVE: <https://www.vive.dk/media/pure/18177/9951418>
- Jensen, V. M.* (Juni 2025). Man bør overveje, om tidlig start i SFO stadig er fagligt velbegrunder. Hentet fra VIVE: <https://www.vive.dk/da/nyheder-og-debat/man-boer-overveje-om-tidlig-start-i-sfo-fortsat-er-fagligt-velbegrunder-rv74e3qv/>
- Klebach, A.* (August 2017). Tæller Størrelsen? Hentet fra Skolebørn:
https://www.skoleborn.dk/aug_2017/teller-storrelsen.html
- Pedersen, A. B.* (Juli 2016). Skolestørrelsens betydning for elevers trivsel og resultater. Hentet fra Aalborg Universitet:
https://projekter.aau.dk/projekter/files/239558951/Skolestorrelsens_betydning_for_elevers_trivsel_og_resultater.pdf
- VIVE.* (Februar 2024). Sådan giver vi børn oplevelsen af at høre til i skolen. Hentet fra VIVE:
<https://www.vive.dk/da/nyheder-og-debat/saadan-giver-vi-boern-oplevelsen-af-at-hoere-til-i-skolen-yze6lk9x/>